Присвячую Г. І. Косарьову

Бекас для охотника, насамперед, — собака!

Я ж ніколи не думаю, що ви таке твердження зрозуміїте безпосередньо! Ясна річ, що бекас — не собака, а птиця, але кожен мисливець знаі, що полювати бекаса без собаки, це все'дно, що справляти весілля без музики. Отже, коли хочете говорити про бекаса, треба перш за все говорити про собаку, бо без лягавого собаки ви бекаса не те, що не їстиме, а навіть не бачитимете.

Значить, давайте про... бекаса.

Бекас — невеличкий болотяний птах, сіренький, з біленьким на пузці пір'ячком, дуже меткий, із дуже довгим дзьобом, довгенькими ногами, зриваіться з характерним для нього криком і летить, навіжений, ніби він перед тим, як злетіти, випив мінімум двісті грамів: зигзагами.

Який же він смачний, смажений бекас!

Делікатес!

І, — майте на увазі, — бекас — це один з тих небагатьох сортів дичини, яку засмажують разом з уздром, з потрухами: дзьобика його під крильце, трішечки масла — і в піч.

Не дай бог, потім сметанки та, не дай бог, іще чого-небудь, — це такая — вам кажу — симфонія, що... давайте зараз же їхати на бекасів...

І знову ж таки: бекас без собаки і не делікатес, і не симфонія, бо без собаки — нема бекаса.

Значить, давайте про... собак!

Що таке собака — ви всі знаіте: голова, чотири ноги, хвіст і гавкаі. Трохи докладніше про породи мисливських собак і, оскільки йдеться про полювання бекаса, — значить, — про лягавих собак.

Такі і породи:

a) Лавераки.

в) Гордони.

c) Ірландські сетери.

d) Пойнтери.

e) Континентальні лягаві.

f) Грифони.

g) Спаніілі.

h) Пудель. Тепер ця порода переродилася скрізь на "пунделя".

Яка порода з них найкраща?

Та, з якою полюіте ви.

Коли придбаіте собі, приміром, лаверака, — то такого лаверака ні в кого не було і не буде.

— Ну, який собака! Не собака, а Едісон! Факт! Га послухайте, що я вам розкажу. Полювали ми...

І пішло, і пішло...

Хочете-слухайте, хочете-не слухайте, але такого собаки таки насправді не було і не буде.

Якої ж породи собаку посовітуватн вам придбати?

Такої, яку ви вже придбали або хочете придбати.

Охотник-початківець, не зв'язаний мисливськими родинними традиціями, придбавши рушницю, шукаі собаку.

Теща його, прекрасна завжди бабуся, почувши про бажання дорогого зятя придбати собаку, ласкаво й привітно (як і завжди теща) говорить, сильно натискуючи при розмові на шиплячо-свистячі приголосні:

— Сссcетера треба! Шшшшшикарний сссобака в Акуліни КузьмінІшшшшни! Дуже сссстойки робить! А, головне, акуратний, чистун. Я попрошшшу Акуліну Кузізмінішшіпшну! У неї шшшшвидко ццццуценята будуть! Якщо, на щщщастя, не позззздихають! Дуже породисті цццпуцццценята!

За місяць чи за два вам принесуть од Акуліни Кузьмінішни шшикарного сетера.

Які ж ви раді: перший у вашім житті мисливський собака. Ваш! Власний! Пестите ви його, голубите ви його, доглядаіте, як сина, як найдорожче для вас створіння.

Купили ви йому нашийника, купили поводок і за кілька часу ведете до мисливського клубу, в собачу секцію, на експертизу.

Показуіте суворому дяді і так на нього дивитесь, як у дитинстві колись дивилися на батька, коли суворий і заклопотаний батько ваш ласкаво подивився на вас та ще й приголубив.

— Ну?! — запитуіте. — Песик! Правда, хороший і кровний? Га?

Суворий дядя дивиться на песика довго й уважно, а потім перекидаі свій погляд на вас і байдуже кидаі;

— Кундель!

— А мені казали — сетер!

— Значить, сетер-кундель! — кидаі дядя.

— А як із ним далі? — трепетно запитуіте ви.

— Та що ж далі? На цім поводку не варто вішати, хороший поводок. Повісьте на простій шворці. Ні в його папи, ні в його мами сетер у крові не ночував! Кундель!

Після цього у вас удома з тещею гостро-короткий діалог, після якого теща резюмуі:

— Акуліна Кузьмінішна женщина не такая, — а вже на сьомому році приобщалася й сповідалася. І ніколи я не думала, і ніколи я не гадала, щоб моя Люда (Люда —це ваша, значить, дружина) могла так помилитися щодо друга її жисті, а вона ж у мене одна, і куди я дінусь, і хто їй, та й не тільки їй, пектиме такі пончики. Невдячні тепер пішли молоді люди. Коли мати рекомендуі собаку, то слід все-таки пам'ятати, що рекоменлуі собаку мати. Бо я мати не тільки Люді, а я тепер мати й вам. Не може, отже, бути собака не сетер, а кундель! Од кунлеля чую! Людо, дай мені понюхать!

Перший собака для мисливця-початківця дуже трудний собака.

Потім уже буде легше...

Потім уже, коли ви познайомитесь і з мисливцями і з їхніми собаками, коли ви вже знатимете, що був на світі знаменитий Камбіз, чорний пойнтер, і знаменита Алі, лаверак, і знаменитий Джой — гордон, — тоді вже ви придбаіте собі таке цуценя, яке вам більше до вподоби.

Коли вам більше до серця пойнтери, вам скажуть:

— У Василя Івановича і сука-пойнтер камбізівських кровей. Сам Камбіз Перший колись перестрибнув через неї, коли вона вилазила з вагона на станції Бориспіль.

Придбали ви чудесне, приміром, пойнтереня.

Як його назвати?

Безперечно — Джек, або Джой, або Стек!

Ніколи в житті не прозивайте його Бровком чи Цяцею (коли вона-сука), чи Терном, боже вас борони: таке ім'я може навіки зіпсувати собаці таланти, хоча б собака була навіть богом.

Привели, чи принесли, чи привезли ви, значить, песика додому.

— Правда, славний песик? — запитуіте ви у своїх домашніх.

Теща ваша, подивившись примруженими очима на вас і на песика, піде до своії кімнати, нічого не сказавши.

Дружина ваша Люда подивиться спочатку на свою маму, яка воднораз і ваша теща, погладить песика по голівці й прокаже:

— Хороший песик? А чумка в нього скоро буде?

— Мабуть, скоро, — відповідаіте ви.

— Хоч би скоріше! Кажуть, що вже як собачка перечумуі, то тоді вже не дохне.

— Так, тоді вже не дуже дохне!

— А від чумки дохне?

— Дохне!

— Хоч би скоріше чумка!

— Де ж ми його пристроїмо? — ласкаво запитуіте ви.

І тут чуїте тещину пораду з сильним притиском на шиплячо-свистячі й голосні:

— Двоспальне ліжко, може б, ви йому поставили? А може б, окрему канапу.

— Мамо, — заспокоюі дружина, — ну чого ти хвилю-ішся? Скоро ж буде чумка!

Починаіться виховання мисливського собаки, а від виховання залежить все: і добутливість вашого полювання, і вся краса, й насолода від полювання з мисливською собакою високих кровей.

На другий день після того, як у вас оселився симпатичний чистопорідний песик, починаіться дискусія на тему:

— Хто витиратиме?

— Я не витиратиму! — кидаі теща.

— Я вже сьогодні п'ять разів витирала, а чумки ще нема! — заявляі дружина.

— Витиратиму я! — рішуче кажете ви. — Де це наші ганчірки подівалися? Скрізь були ганчірки, а тепер хоч би тобі одна.

Витираіте, значить, ви...

От ви витерли вже пізненько, лягаючи спати, поклали Джека на його місце і лягли.

Джекові скучно за мамою, йому скучно за братіками, за сестричками, — Джек так жалібно-жалібно скавучить.

Теща ваша, виходячи з "удобств" і човгаючи пантофлями, ласкаво заспокоюі Джека:

— Цить! Цить! Здох би ти йому!

В цей час ви кашляіте і кидаіте:

— Джеконько! Спи, голубчику!

І чуіге тещине:

— Спи, песику. Спи, любенький. Навіки засни, собаченько наш хороший.

Заснув Джек, заснула теща, заснула дружина, засипаіте ви...

А засинаючи, чуіте, як дружина уві сні кличе благально:

— Чумко! Чумко! Чумочко! Швидше, швидше, швидше!

Так росте у вас ваш улюблений і чистопорідний Джек.

Він росте, а ви витираіте.

Витираіте й водите Джека гуляти.

Щоб не часто витирати, частіше треба водити гуляти, а як не часто водити гуляти, тоді часто треба витирати.

Водити гуляти малесенького чистопорідного песика з п'ятого-шостого поверху разів по п'ять-шість на день — дуже приімне спортивно-гімнастичне заняття.

Зразу так-таки ви беретеся і вчити Джека різних потрібних мисливських штук: іти за ногою, приносити поноску, шукати заховану якусь таку річ і т. ін.

Особливо приімно вивчати собачку знаходити ваші нічні пантофлі.

Чистої породи песик за 2-3 дні збагне цю науку, а вже за 2-3 тижні біля вашого ліжка лежатимуть усі пантофлі вашої родини й усіх сусідів, що живуть у спільній з вами квартирі.

Веселі часи настають, коли в песика зубки починають прорізатися.

Тоді одного чудового ранку ви прокидаітесь, бо сильно скавучить собачка і сильно кричить дружина Люда:

— Модельні! Боже мій! кдині модельні черевики!

— В чім річ? — запитуіте ви.

— Поїв модельні черевики!

— Хто поїв модельні черевики?

— Ваш Джек поїв модельні черевики!

Тижнів на два ви переходите з дружиною на "ви"...

А ще за кілька часу з поважною вашою тещею припиняються всякі зносини і на "ти", і на "ви", бо од її улюблених нічних шльопанців залишилися дві недогризені стельки.

Але то нічого, — ви все рівно Джека любите, він уже носить поноску, він шукаі речі, і ви самі бачили його першу стойку у дворі на сусідчину рябеньку курку.

Ви ще й "піль" йому не сказали, а вже в роті в нього весь курчин хвіст, а курка сидить зверху на хліві й одчайдушно всіх запитуі:

— Куда-куда-куда?! Куда-куда-куда?!

Траплятимуться і такі випадки: ви прийдете додому, а з вами не балакаі навіть Юрко, ваш коханий синочок.

— Що таке? — запитуіте ви.

Мовчання. Напружена тиша. Тільки все посемейство суворо якось дихаі.

— Юрасику, що трапилось?

— Джек вісім котлет із'їв.

А як перед різдвом така в родині буде ситуація, то почуіте:

— От індика тільки архирейський носик залишився!

— З шийки, значить, почав? — проказуіте ви. А що ви більше скажете?

І так до перших роковин з дня уродин вашого хорошого песика.

Потім непогано віддати песика для науки досвідченому ігереві.

кгер — це людина, що вчить чистопорідних мисливських собак. І зробить із вашого Джекя одного в світі.

Але з ігерем ви вже самі майте справу.

Одно скажу: доки ваша собачка в ігеря, ви ходите в старому костюмі і в старих черевиках, а ваша дружина ніколи не придбаі собі модельних черевиків.

І ви прекрасно знатимете, почім тепер вівсяна крупа і пшоно, і що ваш Джек за один місяць з'їдаі мінімум четверик коней.

І от, нарешті, Джек готовий.

Перше з ним самостійне ваше полювання на бекасів.

— Стойка!

— Піль!

Джек кидаіться, і з-під нього вискакуі... здоровенна жаба.

А повернувшись колись із полювання, ви розповідаіте своїм приятелям:

— Посилаю Джека: "Побіжи, пошукай, чи нема на тім болоті бекасів". Джек побіг, метнувся сюди-туди по болоту, бігав, нюхав, прибігаі, висолопивши язика.

— Що, — питаю, — нема?

— Нема! — каже.

А бекасів, товариші, треба смажити, не розчиняючи їх, з потрухами, з уздром.

Ах, яка це смачна, благородна, ніжна дичина!

1945